

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА за 2023 година

Народно читалище “Развитие -1897г.”

3790 град Брегово, пл. “Централен” 1

тел: 0889034217

e-mail: razvitie-1897.bregovo@abv.bg

1. УВОД:

Уважаеми дами и господа, членове и гости, добре дошли на Общото събрание на Народно читалище „Развитие-1897г.“, град Брегово.

И през 2023 година читалището осъществяваше дейността си в съгласие със своите програмни цели, заложи в Устава и ЗНЧ. Основните насоки в работата ни бяха свързани с поддържане авторитета и надграждане на дейността в читалището чрез създаване на условия за художественотворческото реализиране и изява на действащите към читалището формации, предимно с поддържане и обогатяване на материалната база, както и със създаването на нови състави и школи. В действията си прилагаме екипния принцип, като се стараехме да създадем максимално добра атмосфера за работа.

В рамките на субсидирания бюджет, подпомагани от Община Брегово, финансово осигурихме нормалното функциониране на институцията. Положихме усилия в търсене на нови възможности за обогатяване на културния читалищен афиш.

Десетилетия наред читалищата са издържали, въпреки повратностите на времето. Българските читалища са живия извор на българския дух и култура през вековете. Това показва, че те са авторитетни и стабилни и са необходими на обществото. Читалището е място, в което влизат от най-малките до най-възрастните. Именно тук широк кръг хора свободно общуват с различни изкуства и се занимават с творчество. В това число и нашето читалище работи за организиране на различни мероприятия, за обединяване и сплотяване на пъстра палитра от различни поколения.

Докладът за дейността е разработен в съответствие с разпоредбите на член 26а, алинея 2 от Закона за народните читалища, план – програмата, приета от Общото събрание на НЧ „Развитие-1897“ през миналата година и реализираните дейности през 2023 година.

2. ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА:

Народно читалище „Развитие-1897“ е вписано в Агенцията по вписванията в Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

Под № 539 е вписано и в регистъра на Министерството на културата.

Читалището организира своята дейност като спазва основните принципи в Закона за народните читалища, поддържа членска маса, ръководи се от върховен орган – Общото събрание и от читалищното настоятелство във втората си година от тригодишния мандат на този състав.

Организационната структура на читалището през годината бе, следната:

- Върховен орган – Общо събрание от всички читалищни членове;
- Настоятелство на читалището в пет- членен състав.
- Проверителна комисия за контрол върху дейността в тричленен състав.

През отчетния период Настоятелството работеше с диалогичност, отговорност и сътрудничество, проведе общо 6 заседания, на които се разгледаха различни текущи проблеми с материалната база, оферти и договори, изработване на изложби и участието в различни прояви от културния календар. В работата на Настоятелството приоритет имаше развитието на творчеството сред подрастващото поколение, разумното използване на финансовите средства и организиране на дейности по изпълнение на заложените в културния календар изяви и събития .

3. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

Основните дейности на читалището са заложи в Закона за народните читалища и включват:

- уреждане и поддържане на библиотеки, читални, както и създаване и поддържане на електронни информационни мрежи;
- развиване и подпомагане на любителското художествено творчество;

- организиране на школи, кръжоци, курсове, клубове, празненства, концерти, чествания и младежки дейности;
- събиране и разпространяване на знания за родния край;
- предоставяне на компютърни и интернет услуги;
- извършване и на допълнителни дейности, подпомагащи изпълнението на основните му функции, с националното самосъзнание и традиции.

В зависимост от обстоятелствата читалището работеше за осъществяване на горепосочените основни дейности.

3.1. Библиотечна дейност и информационно обслужване.

3.1.1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ:

Една от основните насоки в работата на читалището през изминалата година бяха свързани с поддържане на общодостъпна библиотека и насърчаване на четенето.

Библиотеката на НЧ "Развитие-1897" е вписана в Регистъра на обществените библиотеки в България под № 1295.

Библиотечната дейност е формата, чрез която читалището реализира задачата си за разширяване и обогатяване на знанията и интереса към наука, изкуство и култура. В съзнанието си свързваме „библиотеката“ с мястото, откъдето можем да си вземем да прочетем книга, да потърсим специализирана литература, да разгледаме вестник или списание. Библиотеката, в която днес влизаме, е нещо различно и нетрадиционно. Тя е модернизирана, оборудвана с компютри, предлагаща услуги, различни от тези, с които сме свикнали. Стремим се непрекъснато да обогатяваме фонда и то с литература, която да задоволи потребностите на нашите читатели от всички възрасти. Този стремеж е трудно постижим, изхождайки от недостатъчната държавна субсидия, с която осигуряваме заплати и осигуровки на персонала и художествените ръководители, осъществяваме всички дейности на читалището.

Днес, библиотеката е зависима пряко от съвременните тенденции за изграждане на система от глобални библиотеки и желание за по-широк достъп на читатели до нея.

В библиотечната дейност продължи работата по реализиране на основните й задачи:

- пълноценно обслужване на ползвателите в библиотеката;
- увеличаване на читателите й;
- предоставяне възможност на потребители за обучение;
- обогатяване съдържанието на организирани културни и образователни прояви
- допълване на библиотечния фонд;

Качеството на библиотечно – информационното обслужване зависи от обогатяването, организацията и управлението на библиотечните фондове, а от своя страна качеството на фонда е в пряка връзка с читателските търсения, потребности, интереси и наличните финансови средства.

3.1.2. ДЕЙНОСТИ:

Библиотеката на НЧ "Развитие -1897г."- гр.Брегово е културен институт с утвърдено място в живота на града и общината, предоставящ достъп до широк спектър от услуги – четене, общуване, учене, игра, срещи и др. Работата на библиотеката през 2023 г. беше подчинена на реализиране на основните задачи стоящи пред нея – задоволяване на информационните и културни потребности на потребителите; подкрепа на образованието и самообразованието, чрез набавяне, съхранение и предоставяне на информация на традиционни носители /книги, периодични издания/ и чрез възможностите на информационните технологии, а също чрез съвместна работа с други институции и звена на читалището /срещи с автори, посещения на ученици, творчески работилници и др./.

През отчетната година бяха осъществени следните дейности:

- ❖ витрини за празници и исторически чествания: Баба Марта, Пролетни празници, 24 май; Международен ден на детската книга; Световен ден на книгата и авторското право – пост във Фейсбук;
- ❖ Литературно четене ;
- ❖ Изложба “Баба Марта 2023”, витрина с литература, публикация във Фейсбук;
- ❖ Ден на християнското семейство и Коледа бяха отбелязани и с диплянки, презентации и съответна декорация и украса на библиотеката.
- ❖ Една от традиционните дейности на библиотеката е организацията и провеждането на **посетителски форми на място** за най-малките читатели, чрез които се провокира интерес към четенето и търсене на нови знания и информация.

3.2. Художествено - творчески процес:

3.2.1. Обща информация:

Читалищата са първите граждански организации, които осигуряват равно участие и всеобщ достъп до услуги на всички членове на обществото, като така стимулират и развиват и техните социални взаимоотношения. Днес нашето читалище продължава да изпълнява дейност в полза на културните нужди на обществото. Основната роля на читалище „Развитие-1897” е да осъществява Творческата визия на читалището и през 2024 г. Това се осъществява с отбелязване на събитията от културния календар и дейността на любителските формации, клубове и школи, както и от програмата на културния обмен и организирането на инициативи с иновативен характер; опазване и популяризиране на културното многообразие, нематериалното културно наследство, традициите, фолклора и развитие на техния потенциал.

В своята традиционна работа читалището поддържа постоянни форми за усвояване на знания и творчески умения, предоставя възможност за откриване, развиване и популяризиране дарованието и таланта на гражданите от общината. Основната насока е разширяване обхвата и включване на различни възрастови групи.

Важно място в развитието на читалищната ни дейност през годините заемаше любителското художествено творчество за деца и възрастни.

И все пак в съответствие с изискванията на ЗНЧ и Устава, в читалище „Развитие-1897” и през 2023 г., продължи дейността за развиване на любителското художествено творчество и в подкрепа на любителските състави и на сформираните школи, предлагащи услуги за ученици и възрастни.

Необходима е подкрепа на любителското творчество с оглед разгръщане на творческия потенциал на обществото и развитие на неговата художествена култура.

Любителското творчество се проявява във всички сфери на изкуството, предназначено е за всяка възрастова група. По традиция читалищата са основното място за развитие на любителското творчество като институция, която поддържа постоянни форми за развитие на знания и творчески умения. В същото време читалищата са инициатори на голям брой културни събития и алтернативни форми за изява на любителите артисти. Днес любителското изкуство се разглежда в тясна връзка със свободното време на хората, с неформалното образование, с концепцията за учене през целия живот, като част от идеята за свободен и все по-широк достъп до културно съдържание. Много важна характеристика на любителското изкуство е, че от една страна, чрез него се създават предпоставки за професионална квалификация и реализация в областта на културата, а от друга – се възпитава публика, която да има потребност от участие в обществения културен живот.

Поради своята масовост и популярност, любителското изкуство е естествена среда за защита на културното многообразие и диалога между културите. В тази връзка любителското изкуство е много благодатна сфера за културна и социална

интеграция на социално изключени групи, хора с увреждания, възрастни хора и други групи в неравностойно положение.

По отношение на възрастовия показател се забелязва тенденцията на основно присъствие на младото поколение – предимно деца и младежи в учаща се възраст. Присъствието и участието на хора в активна работна възраст се наблюдава основно в танцовите формации, и то предимно фолклорни, а в групата за фолклор и масови и популярни песни са основно хората в пенсионна възраст.

През 2023 година работеха следните формации:

- ✓ **НАРОДЕН ХОР „РОСНА КИТКА ”** беше създаден през 2022 година с ръководител Керанка Боркова. Със сериозен репертоар и участие в повечето от публичните изяви на читалището, с грамоти и плакети от участия в общински, областни и национални фестивали.
- ✓ **КЛУБ ЗА НАРОДНИ ТАНЦИ “БРЕГОВЯНИ”** – ръководител е Димитър Карчев. Участват в събитията на читалището и внасят дух и колорит.
- ✓ **Център за работа с деца”** – с ръководител Татяна Стойкова, както и ръководителите на клубовете към Центъра.

3.3. Културно – просветна дейност:

3.3.1. Обща информация:

В Календарния план са заложили определени събития, които се организират от читалището, но и голяма част от културните събития на Брегово се осъществяват с негово съдействие. Присъстват разнообразни форми на работа: срещи, изложби, концерти, чествания, премиери на книги, конкурси и други.

В съвременния свят нематериалното културно наследство се възприема като основен извор на идентичност. За съжаление обаче голяма част от неговите ценности, като музиката, танца, словото, обредите, съборите или традиционните културни умения са застрашени от изчезване. Ето защо от особено значение е да се поддържат и насърчават носителите на това нематериално културно наследство, за да могат те да продължат да практикуват дейностите и да предават познанията и уменията си на следващите поколения.

Читалищата са форум за общуване между различните поколения, а от друга страна - реализират конкретни проекти и прояви.

3.3.2. Културни изяви на НЧ „Развитие-1897” за 2023 година:

ДАТА	МЯСТО	КУЛТУРНА ПРОЯВА	ОРГАНИЗАТОР/ И
21.01 събота	Гр.Брегово Пред НЧ	Бабин ден. Народен обичай и увеселение на жените от община Брегово. Хоротека	Народно читалище „Развитие 1897г.”
14.02	Гр.Брегово Пред НЧ	Трифон Зарезан. Ритуал „Зарязване”, Духова музика.	Община Брегово, Народно читалище „Развитие 1897г.”
19.02	Гр.Брегово Фойето на читалището	Изложба на тема „ Апостола на свободата Васил Левски”. 150г. от обесването на Апостола	СУ, Библиотека

15 – 28 февруари	Гр.Брегово Фоайето на читалището	Работилница „Празник на Мартеницата“ и „Сръчни ръце“	Народно читалище „Развитие 1897г.“
1 март	Гр.Брегово,	Празник на мартеницата. Посещение в детската градина с Баба Марта и др.институции	Народно читалище ЦРД, МКБППМН
1 март	Гр.Брегово,	ДЕН НА САМОДЕЕЦА	Народно читалище Гр.Брегово, ЦРД, МКБППМН
02.03	Гр.Брегово Пред НЧ	Малки и големи, ръка за ръка в национална носия на хорото по повод Нац.празник на България-03.03.2023г.	Народно читалище Гр.Брегово, ЦРД, МКБППМН, ДГ,СУ, община Брегово
13-14 април	Гр.Брегово Фоайето на читалището	Изложба от рисунки и боядисване на яйца .	Народно читалище ЦРД, МКБППМН, ДГ
16 април	Гр.Брегово Пред НЧ	Великденско хоро.	Народно читалище
22.04	Гр.Брегово Библиотеката в читалището	Световен ден на книгата и авторското право. Среща с деца от ДГ и СУ.	Библиотека при Народно читалище
1 май	Гр.Брегово Пред НЧ	Ден на труда – общоградско празненство.	Народно читалище, община Брегово
11 май	Гр.Брегово	Международен ден на библиотекаря	Народно читалище Ден в читалнята
01 юни	Гр.Брегово	Ден на детето. Рисуване по асфалт на площада; Детски игри	Народно читалище, ЦРД, МКБППМН
Юни – Август	Гр.Брегово	Лято в библиотеката Занимателни игри и четене на книги	Библиотека при НЧ ЦРД, МКБППМН
15-20.08.	Гр.Брегово	Фолклорен фестивал	Народно читалище Община Брегово спонсори
6 септ.	Гр.Брегово	Озвучаване на площада	Народно читалище
22 септ.	Гр.Брегово	Полагане на венци и цветя пред паметника и озвучаване на площада	Народно читалище Община Брегово
01.11.	Гр.Брегово,	Ден на будителите. Изложба на детски рисунки	Народно читалище ЦРД, МКБППМН Община
01-23.12.	Гр.Брегово,	Коледен базар; коледно-новогодишна трапеза, клуб по рисуване-зима; (Изработка на картички)	Народно читалище ЦРД, МКБППМН
31.12.	Гр.Брегово Пред НЧ	Посрещане на 2024г.	Народно читалище ЦРД, МКБППМН Община

3.4. Младежки и социални дейности:

През 2023 година читалището продължи да работи на партньорски принцип с местната власт, бизнеса, училището, читалищата от Общината, детската градина, Дирекция Бюро по труда Брегово, ЦРД, МКБППМН.

И през отчетната година залатана читалището са предоставяни и за:

- събития за представяне на продукти на различни фирми;
- посрещане на артисти, участващи в общински изяви;
- репетиции на ученици и деца от детската градина и ЦРД;
- конференции по проекти;

Изброеното е малка част от усилията на екипа на читалището за развитие и обогатяване на културния живот, за сплотяване на общността.

4. ОРГАНИЗАЦИОННА И СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ.

Със съхранението и развитието на българските културни ценности, взаимовръзката с миналото и традициите, образованието, информационните технологии и работата в подкрепа на обществото, читалището се стреми да отговори на предизвикателствата на съвременното развитие.

Успоредно с дейностите, представени до тук, щатният и хоноруван персонал на читалището е ангажиран и с документното обезпечаване на дейностите и функционирането на читалището като институция. Общото събрание успяхме да проведем, съобразно сроковете, посочени в Закона за народните читалища. Последващите дейности по пререгистрация на читалището и внасяне на годишни отчети в Агенцията по вписванията, Община Брегово и Общински съвет, Заявяване за вписване в регистъра на Министерството на културата, Информационна карта за Министерство на културата, също бяха осъществени в срок и успешно...

В доклада от миналата година сме си пожелали ремонт на репетиционната зала на втория етаж на читалището. Е, през месец юни се случи, благодарение на Община Брегово.

Всяка година организацията акумулира и инвестира финансов ресурс в обновяване и естетизиране на средата. Поетапно със собствени ресурси залите/съблекалните/репетиционните и фойетата се преоборудват. Разбирането на екипа на читалището е, че физическата среда, в която ежедневно гражданите / от малки деца до възрастни хора/ пребивават, бидейки ползватели на читалищни услуги трябва да е максимално естетизирана. Дори да не могат да си позволят скъпи материали, обзавеждане, то наличните такива трябва да осигуряват усещане за „добре дошли“. Още повече, когато в същата тази физическа среда хора се обучават и занимават с изкуство.

Освен за ремонт и естетизиране на сградния фонд, читалищният екип полага не малко усилия и за съхраняване, поддръжка и обогатяване на гардероба с костюми.

5. РЕСУРСИ И УПРАВЛЕНИЕ НА СОБСТВЕНОСТТА

Дейността на читалището за отчетния период се осъществяваше с ръководната, административната и творческа работа на Настоятелството и щатния и хоноруван състав. Съхраняването на сградата и изпълнението на всички указания на инспекцията по труда и за пожарна безопасност бяха ежедневна грижа. Извършиха се неотложни технически дейности, касаещи поддръжката на материалния фонд.. Читалищното Настоятелство и екипът ще продължат да работят за разширяване на кръга от партньори от различни културни институти, НПО, учебни заведения, за привличане на нови приятели и разработване на проекти и програми, обезпечавачи

материалната база и дейността на читалището. Бихме желали приемането на млади и компетентни хора за развитие на мениджмънта на любителското творчество и за създаване на качествен конкурентноспособен културен продукт и неговото презентирание.

Сърдечно благодарим на всички членове и ползватели на читалището, на Община Брегово и на институциите за съвместната работа и оказаната подкрепа.

В работата си читалищното ръководство се стараеше да постигне максимално добрата атмосфера за работа и принцип на екипност.

Материалната база, в която читалището осъществява дейността е публична общинска собственост, предоставена за безвъзмездно ползване от Община Брегово по силата на Закона за общинската собственост и Закона за народните читалища. Тази красива сграда, остава голямото предизвикателство за поддръжка, реновиране и възстановяване.

Финансовото състояние на читалището е стабилно и се постига с цената на икономии и пестелива издръжка. Въпреки увеличената държавна субсидия и полученото допълнително финансиране, читалищното настоятелство е наясно, че трябва да се търсят и други начини за финансиране. Но се надяваме на разбиране и помощ отново от Община Брегово за справяне с проблемите и включване на ремонтните дейности в поименния списък на дейности за 2024 година.

Цялостната дейност на читалището е на база Закона за народните читалища и Устава на НЧ „Развитие-1897“.

Съгласно Закона, читалището осъществява приходи от:

- субсидия от Министерство на културата, /за издръжка и дейност и целева/;
- приходи от дейност: членски внос, такси, библиотечни такси, договори и наеми , дарения.

Настоятелството работи за :

- устойчивост в изпълнение на Решенията на Общото събрание, адекватни решения на всяко заседание и постигане на екипност в работата.

6. ПАРТНЬОРИ И ДАРИТЕЛИ

Дейността на читалището е съпричастна с целия обществен и културен живот. Целогодишно отваря гостоприемно врати за всички, които желаят да ползват базата му.

То е отворено за цялата местна общност и приютява всички, които желаят да творят или да ползват предоставените услуги. Настоятелството на читалище „Развитие-1897“ оценява високо подкрепата на всички организации, институции и граждани, благодарение на които се реализираха голяма част от основните дейности през годината. Изразяваме благодарността си към:

- Община Брегово, с чието съдействие се осъществява издръжката на сградата, възможно е развитието на дейността в читалището, както и представянето на наши и международни сцени;
- Общински съвет
- Училището в Община Брегово;
- Читалищата в Община Брегово;
- Детската градина;
- ЦРД,
- МКБППМН
- Родителите, които ни поверяват децата си.

Подготовката за творческите сезони протича с участието на щатния и нещатен състав и със съдействието на ръководствата на училището, детската градина, ЦРД, МКБППМН и благодарение заинтересоваността на родителите за развитието на децата им.

Финансов отчет за изминалата 2023 година:

1	Реализирани приходи от наеми	X	
2	Приходи от ренти, стопанска, търговска и др. дейност	X	
3	Приходи от членски внос	X	
4	Разпределена и получена държавна субсидия	X	109030
5	Получена допълваща държавна субсидия	X	
6	Допълнително финансиране от общинския бюджет, включително и финансиране за ремонт	X	
7	Външно финансиране по проекти, в които читалището е бенефициент или партньор (получени авансови, междинни и окончателни плащания)	X	
8	Външно финансиране по договори, в които читалището е доставчик на услуга (получени авансови, междинни и окончателни плащания)	X	
9	Други приходи	X	
10	Остатък към 31.12. на предходната година	X	
ОБЩО ПРИХОДИ:		X	118615
11	Изразходвани средства за работни заплати	41395	X
12	Изразходвани средства озвучаване и музика	9020	X
13	Изразходвани средства за хонорари	15580	X
14	Командировъчни разходи	428	X
15	Разходи осигуровки	7298	X
16	Разходи за вода, горива и електроенергия	8028	X
17	Разходи-други	2600	X
18	Разходи	7356	X
19	Средства за закупени канцеларски материали	8500	X
20	Разходи -външни	8725	X
21	Разходи -абонамет	100	X
22	Други разходи		X
ОБЩО РАЗХОДИ:		109030	X
Наличност към 31.12. на изминалата 2023 година			9585

8. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Така накратко се характеризира съвременния облик на читалището ни. Искрено се надяваме с усилията на всички читалищни деятели, с помощта на общинското ръководство и цялата общественост да утвърждаваме и дописваме историята на Народно читалище "Развитие-1897".

Уважаеми самодейци, Вие носите песента в душите си, знаете силата на танца, кръшния ритъм на хората, усещате магията на театъра и се превъплъщавате в различни роли... Запазете искрата на будителството жива и я предавайте, присъединявайте към себе си нови приятели на изкуството и на читалището! Бъдете здрави, желая ви удовлетворение и повече сценични изяви! Позволете ми да се обърна и към хората, които ръководеха читалището през отчетния период – членовете на настоятелството и Проверителната комисия с благодарност за успешната реализация на дейността, за подкрепата и отделеното лично време.

Като председател и от името на читалищното настоятелство благодаря на Общото събрание за оказаното доверие и работата през 2023 година.

Уважаеми дами и господа, в отчета за дейността на читалището може да сме пропуснали да споменем някои важни неща. Но всички вие сте свидетели и участници в нашата дейност, затова ще ви дадем възможността да споделите вашите впечатления, мнения, забележки и препоръки за нашата дейност. Даваме си сметка колко много неща още могат да се направят. Понякога с трудности и с голямо напрежение се изпълняват и решават проблемите. Но заедно всички желаем да се случват хубави неща, да разнообразяваме дейността си, да направим всичко възможно гражданите от нашия град да са удовлетворени.

Искам да Ви уверя в едно - през целия отчетен период всички ние: читалищното настоятелство, читалищните служители, самодейци, членове - работихме за опазването на българското културно наследство и за съхраняване на българския дух. Така ще бъде и занапред.

Уверени сме, че Народно читалище "Развитие-1897" ще продължи да изпълнява своята мисия, функции и задачи и в бъдеще за съхраняване на българската традиция, за най – важното – ДА БЪДЕМ БЪЛГАРИ.

Още веднъж благодаря на всички вас и ви желая спорна и успешна година!

Благодаря за вниманието!

Жасмина Генчева
Председател на НЧ "Развитие-1897"